

**УХВАЛА
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Кравчука Олександра Васильовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) абзацу дванадцятого пункту 2 частини четвертої статті 374 Кримінального процесуального кодексу України

К и ї в
5 листопада 2025 року
№ 74-у(І)/2025

Справа № 3-129/2025(254/25)

Перший сенат Конституційного Суду України у складі суддів:

Петришина Олександра Віталійовича – головуючого,
Барабаша Юрія Григоровича,
Гришук Оксани Вікторівни,
Кичуна Віктора Івановича,
Олійник Алли Сергіївни – доповідача,
Совгирі Ольги Володимирівни,
Філюка Петра Тодосьовича,

розглянув на засіданні питання щодо відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Кравчука Олександра Васильовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) абзацу дванадцятого пункту 2 частини четвертої статті 374 Кримінального процесуального кодексу України.

Заслухавши суддю-доповідача Олійник А.С. та дослідивши матеріали справи, Перший сенат Конституційного Суду України

у с т а н о в и в:

1. До Конституційного Суду України звернувся Кравчук О.В. із клопотанням перевірити на відповідність Конституції України

(конституційність) абзац дванадцятий пункту 2 частини четвертої статті 374 Кримінального процесуального кодексу України (далі – Кодекс), згідно з яким у разі визнання особи винуватою у резолютивній частині вироку зазначають, зокрема, „рішення щодо заходів забезпечення кримінального провадження, у тому числі рішення про запобіжний захід до набрання вироком законної сили“.

Кравчук О.В. вважає, що оспорювані приписи Кодексу не відповідають статтям 3, 8, частинам першій, другій статті 29, статтям 55, 62, 63, 129 Конституції України.

2. Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів убачається таке.

Октябрський районний суд міста Полтави, розглянувши кримінальне провадження щодо обвинувачення Кравчука О.В. у вчиненні кримінальних правопорушень, визначених частинами першою, другою статті 307, частиною першою статті 365 Кримінального кодексу України, вироком від 30 січня 2024 року, зокрема, визнав його винуватим у вчиненні кримінального правопорушення, визначеного частиною першою статті 307 Кримінального кодексу України, призначив основне покарання у виді позбавлення волі на строк чотири роки; до набрання вироком законної сили обрав щодо обвинуваченого Кравчука О.В. запобіжний захід у вигляді тримання під вартою, взявши його під варту негайно в залі суду.

Полтавський апеляційний суд ухвалою від 14 серпня 2024 року змінив вирок Октябрського районного суду міста Полтави від 30 січня 2024 року, зокрема, звільнив Кравчука О.В. від призначеного за частиною першою статті 307 Кримінального кодексу України покарання у зв'язку із закінченням строків давності; звільнив Кравчука О.В. з-під варти в залі суду.

Верховний Суд у складі колегії суддів Третьої судової палати Касаційного кримінального суду постановою від 9 квітня 2025 року касаційну скаргу

Кравчука О.В. залишив без задоволення, а вирок Октябрського районного суду міста Полтави від 30 січня 2024 року та ухвалу Полтавського апеляційного суду від 14 серпня 2024 року – без змін.

3. Суб'єкт права на конституційну скаргу стверджує, що абзац дванадцятий пункту 2 частини четвертої статті 374 Кодексу „уможливлює відсутність визначеного (конкретного) строку подальшого тримання особи під вартою“, „виключає можливість здійснювати періодичний судовий контроль за обмеженням/позбавленням свободи та особистої недоторканності особи“, „позбавляє особу здійснення захисту своїх прав і свобод людини і громадянина від свавільного обмеження“, „надає суду першої інстанції можливість виключно на власний розсуд вирішувати питання обмеження/позбавлення особи свободи ще до набрання рішенням законної сили у відповідності до закону“, „суперечить принципу правової визначеності“.

Кравчук О.В., цитуючи вирок Октябрського районного суду міста Полтави від 30 січня 2024 року в частині щодо обрання йому запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою, зазначає, що „таке рішення суду не може вважатися вмотивованим ані в силу ч. 4 ст. 370 КПК України (вмотивованим є рішення, в якому наведені належні і достатні мотиви та підстави його ухвалення), ані тим більш в розумінні ч. 2 ст. 29 Конституції України (ніхто не може бути заарештований або триматися під вартою інакше як за вмотивованим рішенням суду)“.

Обґрунтовуючи неконституційність абзацу дванадцятого пункту 2 частини четвертої статті 374 Кодексу, суб'єкт права на конституційну скаргу наводить порівняльний аналіз приписів Кодексу, якими визначено порядок застосування запобіжних заходів, зокрема тримання під вартою, та звертає увагу, що оспорювані приписи Кодексу суперечать „не тільки Конституції України,

а й усім наявним приписам КПК України, що стосуються запобіжних заходів в цілому та окремо тримання під вартою“.

4. Перший сенат Конституційного Суду України, вирішуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі у зв'язку з постановленням неодностайно Третьою колегією суддів Першого сенату Конституційного Суду України Ухвали від 24 вересня 2025 року № 153-3(I)/2025 про відмову у відкритті конституційного провадження у цій справі на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“, керується таким.

Відповідно до Закону України „Про Конституційний Суд України“ конституційна скарга має містити обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих приписів) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт 6 частини другої статті 55); конституційна скарга є прийнятною за умов її відповідності вимогам, визначеним, зокрема, статтею 55 цього закону (абзац перший частини першої статті 77).

4.1. Згідно з оспорюваними приписами Кодексу суд, у разі визнання особи винуватою за результатом судового розгляду, має вжити заходів забезпечення кримінального провадження, зокрема, обрати такій особі запобіжний захід, який застосовуватимуть до набрання вироком законної сили.

З аналізу змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів убачається, що Кравчук О.В., наводячи аргументи щодо неконституційності абзацу дванадцятого пункту 2 частини четвертої статті 374 Кодексу, фактично звів їх до незгоди із запобіжним заходом у вигляді тримання під вартою, обраним судом першої інстанції під час винесення йому вироку, та чинним правовим

регулюванням питання дії заходів забезпечення кримінального провадження у разі визнання особи винуватою за результатом судового розгляду.

Конституційний Суд України неодноразово висловлював юридичні позиції щодо розуміння права на свободу, гарантованого статтею 29 Конституції України, зокрема у Рішенні від 19 червня 2024 року № 7-р(II)/2024 Конституційний Суд України виснував, що приписи статті 29 Конституції України допускають застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою як обмеження конституційного права на свободу та особисту недоторканність (пункт 4 мотивувальної частини).

Перший сенат Конституційного Суду України виходить із того, що частина друга статті 29 Конституції України кореспондує підпункту „а“ пункту 1 статті 5 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року (далі – Конвенція), який допускає позбавлення свободи у випадку законного ув'язнення особи після засудження її компетентним судом відповідно до процедури, встановленої законом.

Європейський суд з прав людини у своїй практиці щодо тлумачення статті 5 Конвенції зазначив, що „підпункт (а) пункту 1 статті 5 <...> треба розуміти як такий, що залишає державам-учасникам певний простір обдумування в цьому питанні“ [рішення у справі *Monnell and Morris v. the United Kingdom* від 2 березня 1987 року (заяви №№ 9562/81, 9818/82), § 47]; словосполучу „після засудження“ „не можна тлумачити так, ніби вона стосується лише остаточного засудження <...> не можна ігнорувати того, що винуватість особи, яка тримається під вартою під час апеляційного провадження або перегляду судового рішення, вже встановлена під час судового розгляду, проведеного відповідно до вимог статті 6. У цьому контексті не має значення, чи тримання під вартою після засудження було здійснене безпосередньо на підставі вироку, чи <...> внаслідок окремого рішення, яким

підтверджується тримання під вартою“ [рішення у справі *Wemhoff v. Germany* від 27 червня 1968 року (заява № 2122/64), § 9 (A)].

На підставі викладеного Перший сенат Конституційного Суду України вважає, що суб'єкт права на конституційну скаргу не обґрунтував неконституційності абзацу дванадцятого пункту 2 частини четвертої статті 374 Кодексу, а відтак не дотримав вимог пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“.

Конституційний Суд України наголошував, що особа, яка звертається до Конституційного Суду України, повинна не лише зазначити, а й аргументовано довести, як саме оспорюваний закон (його окремі приписи), застосований в остаточному судовому рішенні в її справі, порушує її гарантоване Конституцією України право [ухвали Другого сенату Конституційного Суду України від 3 червня 2020 року № 10-уп(II)/2020, від 10 травня 2023 року № 35-у(II)/2023].

Наведене є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 цього закону – неприйнятність конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 8, 55, 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 36, 55, 56, 62, 67, 77, 83, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 54 Регламенту Конституційного Суду України Перший сенат Конституційного Суду України

п о с т а н о в и в:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Кравчука Олександра Васильовича щодо

відповідності Конституції України (конституційності) абзацу дванадцятого пункту 2 частини четвертої статті 374 Кримінального процесуального кодексу України на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Першого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

**ПЕРШИЙ СЕНАТ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**